

Fənn 1202 - Azərbaycanın ekoloji vəziyyəti və problemləri

1. Azərbaycanın ekoloji vəziyyəti və problemləri fənninin tədqiqat metodlarından deyil:
A) müşahidə;
B) modelləşdirmə;
C) monitoring;
D)) balanslaşdırma;
E) təcrübə
2. Azərbaycanda ekoloji problemlərin yaranma tarixi;
A) X IX əsrin II yarısı;
B) XX əsrin I yarısı;
C)) XX əsrin II yarısı;
D) 1941-1945-ci illər;
E) XXI əsrin əvvəlləri.
3. Azərbaycanın ekoloji problemlərin yaranmasının başlıca təbii amilləri:
A) ərazinin coğrafi mövqeyi;
B)) təbii şərait və resursları;
C) iqlim;
D) təbii-coğrafi şəraiti;
E) bitki və heyvanat aləmi.
4. Fənnin başlıca məqsədidir:
A)ekoloji problemlərin yaranma tarixinin öyrənilməsi;
B)) ekoloji problemlərin həlli yollarının tapılması;
C) ətraf mühitə zərərli təsirin qiymətləndirilməsi;
D) buraxıla bilən qatılıq hədlərinin müəyyənəşdirilməsi;
E) ekoloji tarazlığın təmini.
5. Fənnin tədqiqat metodları:
A) iqtisadi-riyazi;
B) alternativ;
C)) müşahidə və analitik;
D) subyektiv;
E) balans
6. Azərbaycanın ekoloji vəziyyəti və problemləri fənninin predmeti:
A)) təbii və antropogen təsirlərdən ətraf mühitə vurulan zərərlərin azaldılması yollarının tapılması;
B) təbii proseslər nəticəsində yaranan ekoloji zərərin hesablanması;
C) antropogen təsir faktorlarının tapılması;
D) ekoloji təhlükəsizliyin təmini;

E) bioloji müxtəliyinin qorunması və təbiətdən istifadənin səmərəli təşkili.

7. Fənnin başlıca vəzifəsi:

- A) ekoloji təhlükəsizliyin təmini;
- B) təbii-resurs potensialından səmərəli istifadə;
- C) ekoloji problemləri gərginləşməsinin qarşısının alınması;
- D) tullantıların utilizasiyası;
- E) ətraf mühidlə neqativ təsirin azaldılması

8. Azərbaycanda ekoloji problemlərin yaranma səbəblərindən deyil;

- A) toxuculuğun inkişafı;
- B) neft hasilatı;
- C) pambıqçılığın inkişafı;
- D) nəqliyyatın inkişafı
- E) dağ-mədən sənayesinin inkişafı;

9. Azərbaycanın ekoloji problemlərinin öyrənilməsində böyük rolu olan amilər:

- A) Ə.Məmmədov, B.Nəzirova;
- B) H.Əliyev, İ.Səfərov;
- C) Ə.Hacızadə, Ə.Əyyubov;
- D) V.Hacıyev, K.Ələkbərov;
- E) E.Salayev, S.Əliyev.

10 . Ekoloji problemləri yaranmasının təbii amillərindən deyil:

- A) fiziki-coğrafi şərait;
- B) iqlim şəraiti;
- C) geoloji quruluş;
- D) insanın təsərrüfat fəaliyyəti;
- E) doğru cavab yoxdur.

02.02

11. Ekoloji problemləri yaradan təbii endogen proseslər:

- A) radioaktiv elementlərin parçalanması;
- B) aşınmalar;
- C) sürüşmələr;
- D) palçıq vulkanları və zəlzələlər;
- E) tektonik proseslər və eroziya.

12. Azərbaycanda ətraf mühitin başlıca çirklənmə mənbələrindən biridir:

- A) yüngül sənaye;
- B) yeyinti sənayesi;
- C) neft sənayesi
- D) tikiş-trikotaj istehsalı;
- E) su nəqliyyatı.

13. Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyin pozulma səbəbləri:
- A) təbiətdən səmərəli istifadədir;
 - B) təbii resursların kompleks istifadəsidir;
 - C) təbiətdən istifadənin ödənişliyidir;
 - D)) sənayenin kənd təsərrüfatının və nəqliyyatın intensiv inkişafıdır;
 - E) torpaq və bitki ehtiyatlarından istifadədir.
14. Azərbaycanda antropogen landşaftın daha az yayıldığı ərazi?
- A) Qarabağ düzü
 - B) Qanux-Əyriçay vadisi
 - C) Gəncə-Qazax düzü
 - D)) Ceyrançöl-Acınohur
 - E) Şirvan düzü
15. Azərbaycanda ekoloji gərginliyin çox olduğu ərazilər?
- A)) Abşeron və Gənub-Şərqi Şirvan
 - B) Qonaqkənd və Qarabağ düzü
 - C) Vulkanik yayla və Gəyən düzü
 - D) Talış dağları və Lənkəran ovalığı
 - E) Acınohur və Qarabağ sıra dağları
16. Azərbaycanda gərgin ekoloji vəziyyətin müşahidə edildiyi ərazilər?
- A) Naxçıvan, Ceyrançöl-Acınohur
 - B) Samur-Dəvəçi, Kür-Araz
 - C) Qanux-Əyriçay, Gəncə-Qazax
 - D)) Kür-Araz, Abşeron-Qobustan
 - E) Lənkəran, Dağlıq Şirvan
17. Azərbaycanda ekoloji krizisin subyektiv səbəbləri?
- A) təbii resursların tükənməsi və kataklizmlər
 - B)) təbiətdən qeyri səmərəli istifadə və ekoloji savadsızlıq
 - C) istehsal texnoloqiyalarının ekoloqiyalaşması
 - D) təbii mühitin təbəqələşməsi və inzibati krizis
 - E) doğru cavab yoxdur
18. Azərbaycanda sellərin mənfi ekoloji nəticələrinə qarşı aparılan əsas mübarizə yolları?
- A) çaylardan suvarma kanalları çəkmək, ətraf əraziləri terraslaşdırmaq
 - B)) sellərə qarşı bəndlər yaratmaq, yamacları bitki örtüyü ilə bərkitmək
 - C) kollektor-drenaj sistemi yaratmaq
 - D) çay yatağının genişləndirmək, kanallar çəkmək
 - E) doğru cavab yoxdur
19. Azərbaycanda texnogen landşaftların daha çox rast gəldiyi regionlar?
- A) Lənkəran, Böyük Qafqaz
 - B) Ön Qafqaz, Naxçıvan

- C) Naxçıvan, Kür-Araz
- D)) Abşeron, Kiçik Qafqaz
- E) Lənkəran, Naxçıvan

02.03

20 Ekoloji proseslər səbəbindən yaranmır:

- A) sürüşmə;
- B) eroziya;
- C) aşırma;
- D) sel;
- E)) zəlzələ.

21. Azərbaycanda ekoloji problemlərin başlıca qlobal səbəbləri:

- A) kənd təsərrüfatının kimyalaşdırılması;
- B) Xəzərin səviyyə təbəddüdü;
- C) səhrələşmə;
- D)) istiləşmə;
- E) doğru cavab yoxdur.

22. Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyi təmin olunmasının başlıca məqsədlərindən deyil:

- A) biomüxtəlifliyin qorunması;
- B) zərərli fəaliyyətin mənfi ekoloji təsirlərin azaldılması;
- C) təbii ekosistemlərin qorunması;
- D) təbiətdən istifadənin səmərəli təşkili;
- E)) təbiətdən kortəbii istifadə.

23. Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyin təmin olunmasının başlıca məqsədi:

- A) meşələrin qorunması;
- B) atmosferin qorunması;
- C)) təbii ekosistemlərin qorunması;
- D) torpağın qorunması ;
- E) heyvanat aləminin qorunması.

24. Ekoloji təhlükəsizliyin təmini üçün lazımdır:

- A) təbii resursların səmərəsiz istifadəsi;
- B)) təbii ekolojiasistemdə təsərrüfat və b. fəaliyyətin zərərli təsirinin qarşısının alınması;
- C) biomüxtəlifliyin qorunub saxlanmaması;
- D) torpaq və su resurslarından istifadənin genişləndirilməsi;
- E) doğru cavab yoxdur.

25. Ekoloji təhlükəsizliyin dövlət təminatına aid deyil:

- A) konstitusiya;
- B) dövlət siyasəti;
- C) dövlətin hüquq və vəzifələri;
- D) qanunlar normativlər;
- E)) təbiətdən səmərəsiz istifadə.

26. Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyin qorunub saxlanması üçün lazımdır:
- A) təbii resurslardan istifadənin genişləndirilməsi;
 - B) ətraf mühitin çirklənməsinin təhlükəsizlik dərəcəsinin qiymətləndirilməməsi
 - C) təbii ekosistemlərə intensiv təsirlər;
 - D) təbiətdən istifadənin səmərəli təşkili problemləri;
 - E)) Xəzərin bioloji resurslarının qorunması.
27. Azərbaycanda ekoloji krizisin obyektiv səbəbləri?
- A) təbii resursların şəxsi mülkiyyət hüququ
 - B) təbiətdən səmərəli istifadə və onun bərpası
 - C)) təbii resursların tükənməsi və təbii fəlakətlər
 - D) texnoloqiyalardan səmərəli istifadə
 - E) doğru cavab yoxdur
28. Azərbaycanda həyata keçirilən hansı tədbir ətraf mühitin çirklənməsini azaldar?
- A) əksər sənaye müəssisələrinin abşeronda cəmləşməsi
 - B)) İES-lərdə istifadə olunan mazutun təbii qazla əvəz olunması
 - C) Dağ-mədən sənayesinin sürətlə inkişaf etdirilməsi
 - D) əkinçilikdə mineral gübrələrdən geniş istifadə edilməsi
 - E) suvarma kanalları şəbəkəsinin genişləndirilməsi
29. Azərbaycanın dağlıq rayonları üçün səciyyəvi olan ekoloji problemlər? 1. Meşələrin qırılması 2. Suyun radioaktiv maddələrlə çirklənməsi 3. Qoruqların sayının azalması 4. Torpaqların şoranlaşması 5. Torpaqların eroziyası
- A) 2,4
 - B) 3,4
 - C) 3,5
 - D) 1,4
 - E)) 1,5

03.01

30. Azərbaycanda atmosferin başlıca çirklənmə mənbələri:
- A) kənd təsərrüfatı;
 - B) dağ-mədən işləri;
 - C) bərk formalı tullantılar;
 - D)) sənaye müəssisələri və avtomobil nəqliyyatı;
 - E) sənaye sahələri və kənd təsərrüfatı.
31. Azərbaycanda atmosferin çirklənmə mənbələrindən deyil:
- A) avtomobil nəqliyyatı;
 - B)) dağ-mədən sənayesi;
 - C) əlvan metallurgiya;
 - D) istilik elektrik stansiyaları.
 - E) kimya sənayesi

32. Atmosferin çirklənmə səbəblərindən biridir:
- A) qaz-toz tutucu qurğuların geniş tətbiqi;
 - B) tullantıların kompleks emalı;
 - C) tramvay və trolleybuslardan geniş istifadə
 - D)) köhnə avtomobillər;
 - E) doğru cavab yoxdur

03.02

33. Azərbaycanda atmosferin çirklənmə mənbələrindən biridir:
- A) tərəvəzçiliyin inkişafı;
 - B) qara metallurgiya kombinatı;
 - C)) neft emalı müəssisələri;
 - D) dağ-mədən sənayesi;
 - E) meşə və ağac emalı sənayesi.

34. Atmosferin çirklənmə səbəblərindən deyil:
- A) köhnəlmiş texnologiyalar;
 - B) köhnə avtomobillər;
 - C) təmizləyici qurğuların zəif tətbiqi;
 - D) ekoloji normaların nəzərə alınmaması;
 - E)) qaz-toz tutucu qurğuların geniş tətbiqi

35. Atmosferin kimyəvi çirklənmə növləridir:
- A) səs dalğaları;
 - B)) zəhərli qaz-toz hissəcikləri;
 - C) ehtizaz dalğaları;
 - D) radioaktiv şüalar;
 - E) doğru cavab yoxdur;

36. Atmosferin kimyəvi çirklənmə növlərindən deyil:
- A) zəhərli qazlar;
 - B) ağır metal ionları;
 - C)) səs-küy və vibrasiya;
 - D) azot oksidləri;
 - E) hidroqen-sulfid;

03.03

37. Atmosferin əsas çirklənmə növlərindən biridir:
- A) bakteriyalar;
 - B) bitki sporları
 - C) gübrələr;
 - D)) kimyəvi ;
 - E) bioloji;

38. Atmosferin çirklənmə növlərindən deyil :
- A) kimyəvi;

- B) mexaniki;
- C) fiziki;
- D)) bioloji ;
- E) doğru cavab yoxdur;

39. Atmosferin fiziki çirklənmə növləri aşağıdakılardır:

- A) ağır metal duzları;
- B)) səs-küy, şüalanma;
- C) zərərli tozlar;
- D) kimyəvi qarışıqlar;
- E) zəhərli qazlar;

40. Azərbaycanda atmosfərə ən çox atılan kimyəvi maddələr :

- A)) karbohidrogenlər;
- B) sulfat turşusu;
- C) ammonyak;
- D) dən qazı;
- E) benzopirenlər;

41. Atmosferin mühafizəsi tədbirləri sisteminə aiddir :

- A)) aztullantılı və tullantısız texnoloqiyların və təmizləyici qurğuların tətbiqi
- B) emal prosesinin təkmilləşdirmək;
- C) yanacaq qənaətli istifadəsi;
- D) üzvü yanacaqlardan qeniş istifadə;
- E) doğru cavab yoxdur;

42. Araz çayını daha çox çirkləndirən ölkə:

- A) Türkiyə ;
- B)) Ermənistan;
- C) İran;
- D) Azərbaycan;
- E) Gürcüstan;

04.02

43. Azərbaycanın təbii su mənbələrinin çirklənmə amillərindən deyil:

- A) sənayenin inkişafı;
- B)) kənd təsərrüfatının inkişafı;
- C) kommunal-məişət çirkabları;
- D) şəhərlərin inkişafı;
- E) təmizləyici qurğuların azlığı;

44. Azərbaycan tranzit çaylarının çirklənmə səbəbləri:

- A) kənd təsərrüfatının inkişafı;
- B)) qonşu ölkələrin sənaye və məişət çirkabları;
- C) qonşu ölkələrdə sulardan səmərəsiz istifadə;
- D) qonşu ölkələrdə təmizləyici qurubulardan səmərəli istifadə;

E) doğru cavab yoxdur;

45. Araz çayı ən çox çirklənir?

- A) neft məhsulları ilə;
- B) üzvü birləşmələrlə;
- C) mikroelementlərlə;
- D)) mis və molibdenlə ;
- E) civə və arsenlə;

46. Kür çayı daha çox çirklənir?

- A) səthi aktiv maddələrlə;
- B) kimyəvi aktiv maddələrlə;
- C)) neft məhsulları və üzvü birləşmələrlə;
- D) radioaktiv tullantılarla;
- E) suvarmadan qayıdan sularla;

47. Oxçuçayın başlıca çirkləndiriciləri hansılardır?

- A) neft məhsulları;
- B) radioaktiv tullantılar;
- C) makroelementlər;
- D)) mis və molibden ;
- E) civə və qurğuşun;

48. Azərbaycan daxilində ən çox çirklənmiş çaylar:

- A) Qusarçay və Lənkərançay;
- B) Pirsaatçay və Göyçay;
- C) Gəncəçay və Köndələnçay;
- D)) Qoşqarçay və Filizçay;
- E) Filizçay və Dəmiraparançay;

49. Azərbaycan təbii göllərinin iqtisadi əhəmiyyəti yoxdur:

- A)) suarmada ;
- B) balıqçılıqda;
- C) rekreasiyada;
- D) duz hasilatında;
- E) su təchizatında;

50 Azərbaycan ərazisində Kür çayını çirkləndirən şəhərlər:

- A) Kürdəmir, Şəmkir, Şirvan;
- B) Şirvan, Göyçay, Ucar;
- C)) Gəncə, Minqəçevir, Yevlax;
- D) Minqəçevir, Salyan, Qazax;
- E) Gəncə, Zərdab, İmişli;

51. Kür çayını daha çox çirkləndirən ölkələr:

- A) Türkiyə; Gürcüstan
- B) Ermənistan; Türkiyə
- C) Azərbaycan, Gürcüstan;
- D)) Gürcüstan, Ermənistan;
- E) Azərbaycan Türkiyə ;

52. Azərbaycanda səhrələşmə prosesinin sürətlənməsinə təsir edən amillərdir? 1.təkrar şoranlaşma 2.iqlimin quraqlaşması 3.meşə sahələrinin artırılması 4. kollektor-drenaj şəbəkəsinin genişlənməsi

- A)) 1,2
- B) 1,3
- C) 2,3
- D) 2,4
- E) 1,4

53. Kür çayı üzərində tikilmiş kaskad SES-in ətraf mühitə təsirinin mənfi nəticələri?

- A) çayın nəqliyyat əhəmiyyəti artmışdır
- B) suvarma əkinçiliyinə mənfi təsir etmişdir
- C) ətraf iqlim şəraitində əhəmiyyətli dəyişiklik baş vermişdir
- D)) şoranlıqlar atılmış, tuqay meşələri məhv olmuşdur
- E) doğru cavab yoxdur

04.03

54. Azərbaycanın təbii su mənbələrinin çirklənmə amillərindəndir:

- A) sulardan səmərəsiz istifadə;
- B) sulardan səmərəli istifadə;
- C)) istehsalat və məişət suları;
- D) su ehtiyatlarından sənayedə səmərəli istifadə;
- E) doğru cavab yoxdur;

55. Su ehtiyatlarından daha çox istifadə olunur :

- A) sənaye və məişətdə;
- B) kənd təsərrüfatı və məişətdə;
- C)) kənd təsərrüfatı və sənayedə;
- D) kimya və metallurgiya sənayesində;
- E) doğru cavab yoxdur;

56. Daxili çayları daha çox çirkləndirir:

- A) kimya və yeyinti sənaye çirkəbləri;
- B) məişət və yüngül sənaye çirkəbləri;
- C)) dağ-mədən və məişət çirkəbləri;
- D) yeyinti və sənaye çirkəbləri;
- E) qara və əlvan metallurgiya çirkəb suları;

57. Çirklənmiş çayların mənfi ekoloji nəticələri:

- A) sənaye qurğularınadır;

- B) otlaq səhələrindədir;
- C)) insan sağlamlığı və torpaq sahələrindədir;
- D) heyvandarlıq və üzümçülüyədir
- E) sənaye və heyvandarlıqadır

58. Təbii dağ göllərinin başlıca çirklənmə mənbəyi:

- A) ətrafında əkinçiliyin inkişafıdır;
- B)) turizmin inkişafıdır ;
- C) balıqçılığın inkişafıdır;
- D) quşçuluğun inkişafıdır;
- E) doğru cavab yoxdur;

59. Abşeron göllərinin başlıca çirklənmə mənbələri:

- A) yeyinti sənayesi çirkəbləridir;
- B) yüngül sənaye çirkəbləridir;
- C) ətrafında turizmin inkişafıdır;
- D)) məişət və neft sənaye çirkəbləridir ;
- E) qara və əlvan metallurqiya sənayesi çirkəbləridir;

60. Təbii göllərimiz hansı çirklənmə növlərinə məruz qalır:

- A) fiziki və üzvü;
- B)) üzvü və kimyəvi;
- C) kimyəvi və fiziki;
- D) üzvü və mexaniki;
- E) mexaniki və fiziki;

61. Azərbaycan göllərini daha çox çirkləndirən maddələr:

- A)) neft məhsulları və üzvü birləşmələr ;
- B) ağır metal ionları
- C) mikroelementlər və duzlar;
- D) kimyəvi aktiv maddələr;
- E) doğru cavab yoxdur;

62. Su hövzələrinin mühafizəsi yollarından deyil:

- A) dövriyyə su sisteminin yaradılması;
- B) sulardan təkrar istifadə;
- C) cərimə sanksiyalarının tətbiqi;
- D) sudan istifadə haqqının tətbiqi;
- E)) sudan səmərəsiz istifadə.

63. Çirkəb suların təmizlənmə üsullarından deyil:

- A) bioloji;
- B) kimyəvi;
- C) mexaniki;
- D)) fiziki ;
- E) doğru cavab yoxdur ;

64. Çirkab suların təmizlənmə üsullarındandır:

- A) fiziki-üzvü;
- B) üzvü, bioloji;
- C)) kimyəvi,bioloji;
- D) bioloji, fiziki;
- E) doğru cavab yoxdur;

05.03

65. Xəzər ekosisteminin vəziyyəti asılıdır :

- A) bioloji resurslardan;
- B) mineral resurslardan;
- C) dəniz nəqliyyatının inkişafından;
- D)) sənaye və məişət çirkab sularından ;
- E) doğru cavab yoxdur;

66. Xəzərin ekoloji problemlərinə dair birinci Beynəlxalq Konfrans çağırılmışdır:

- A) 1990-cı ildə;
- B)) 1991-ci ildə ;
- C) 1992-ci ildə;
- D) 1993-cü ildə;
- E) 1995-ci ildə;

67. Xəzərin çirklənməsinin mənfi ekoloji nəticələri:

- A) su bitkilərinədir;
- B) molyuskalardır;
- C)) balıq ehtiyatlarıdır;
- D) duz ehtiyatlarıdır;
- E) neft hasilatıdır;

68. Xəzərin çirklənməsinin yaratdığı ekoloji problem:

- A) sahil torpaqlarının şoranlaşması;
- B) su nəqliyyatında çətinliklər;
- C)) bioloji resursların azalması;
- D) mineral resursların hasilatında çətinlik;
- E) doğru cavab yoxdur

69. Bakı buxtasının ekoloji vəziyyətinin kəskinləşməsinin səbəbləri:

- A) dəniz nəqliyyatıdır
- B) neftayırma zavodlarıdır;
- C)) neft hasilatı və məişət çirkablarıdır;
- D) kimya sənayesi çirkablarıdır;
- E) doğru cavab yoxdur;

70. Xəzər sahillərinin ekoloji cəhətdən əhəmiyyəti nədədir:

- A)) turizmin inkişafında;

- B) sənaye sahələrinin yerləşdirilməsində ;
- C) kənd təsərrüfatının inkişafında ;
- D) qabarma-çəkilmə elektrik stansiyasının tikilməsində;
- E) suvarma kanallarının çəkilməsində;

71. Xəzər daxilində yaradılmış milli park hansıdır:

- A) Kaspi ;
- B) Xvalin;
- C) Gürgün;
- D)) Abşeron;
- E) Qobustan;

05.02

72. Xəzərin başlıca resursları aşağıdakılardır:

- A) mineral, nəqliyyat;
- B)) mineral, bioloji;
- C) bioloji, fiziki;
- D) rekreasiya, duz;
- E) maqnezium, su;

73. Xəzər daha çox çirklənmişdir?

- A) məişət çirkab suları ilə;
- B) metallurjiya sənaye çirkab suları ilə;
- C)) karbohidrogenlərlə;
- D) duzlar və turşularla ;
- E) mikroelementlərlə;

74. Xəzərin səviyyə təbəddüdünün başlıca səbəbləri:

- A) çirklənmə;
- B) zəlzələlər;
- C) sürüşmələr;
- D)) iqlim və tektonik proseslər ;
- E) tektonik proseslər və çirklənmə;

75. Xəzərin ən çox çirklənmiş sahələri:

- A) Çilov və Qum adaları;
- B)) Bakı buxtası və Neft daşları;
- C) Sumqayıt və Lənkəran sahilləri;
- D) Bakı və Xaçmaz sahilləri;
- E) Neft daşları və Neftçala sahilləri;

76. Azərbaycanda ekoloji təmiz ən böyük yeraltı su ehtiyatları yerləşir?

- A) Lənkəran ovalığında
- B) Gəncə-Qazax düzündə
- C) Şollar Mil düzündə
- D)) Qusar maili düzənliyində
- E) Arazboyu düzənlikdə

77. Azərbaycanda sellərin və daşqınların tez-tez müşahidə olunduğu çaylar? 1.Qanux; 2.Şinçay; 3,Tərtərçay; 4.Kürəkçay; 5.Kişçay 6,Lənkərançay:

- A) 1,2,6
- B) 2,3,6
- C) 2,4,5
- D) 3,4,6
- E) 3,5,6

78. Azərbaycanda suvarmanın ekoloji nəticələri?

- A) buxarlanmanın azalması
- B) yağıntıların artması
- C) torpaqların şoranlaşması
- D) bitki və heyvanat aləminə mənfi təsirlər
- E) doğru cavab yoxdur

79. Azərbaycanda yerləşən ən böyük artezin hövzəsi və ondan istifadə olunmamasının səbəbi?

- A) Kür-Araz ovalığı-şor Sulu olması
- B) Gəncə-Qazax düzü çox dərinə yerləşməsi
- C) Arazboyu düzənlik-ehtiyatının tam öyrənilməsi
- D) Qanux-Əyriçay vadisi-duzlu olması
- E) doğru cavab yoxdur

80. Azərbaycanın daha çox çirklənmiş çayları? 1.Ağstafaçay; 2.Qanuxçay; 3. Oxçuçay; 4.Samurçay; 5.Araz çay; 6.Qudyal çay

- A) 1,2,3
- B) 2,3,4
- C) 3,4,6
- D) 4,5,6
- E) 1,3,5

81. Azərbaycanın uçqun-bənd mənşəli göllərinin əhəmiyyəti:

- A) ekoturizm
- B) suvarma
- C) əhalinin su təchizatı
- D) mineral resurslardan istifadə
- E) doğru cavab yoxdur

82. Mingəçevir su anbarının ekoloji-iqtisadi əhəmiyyəti?

- A) balıqçılıq, gəmiçilik, çayın axın sürətinin artması;
- B) suvarma, ucuz enerji istehsalı, Kürün axınının tənzimlənməsi
- C) quşçuluq, balıqçılıq, enerji istehsalı
- D) selliloz-kağız istehsalı,suvarma
- E) doğru cavab yoxdur

05.01

83. Xəzərə ən çox çirkab gətirən çay?

- A) Kür çayı;
- B) Samur çayı;
- C)) Volqa çayı;
- D) Terek çayı;
- E) Lənkəran çayı;

84. Xəzərə ən çox çirkab axıdan Azərbaycan çayı :

- A) Samur ;
- B) Qudyalçay ;
- C) Araz çayı;
- D)) Kür çayı ;
- E) Lənkərançay;

85. Xəzərdə köçəri quşların mühafizə olunduğu qoruqlar:

- A) Qobustan;
- B) Hirkan;
- C)) Qızılağac;
- D) Şirvan;
- E) Şahdağ;

06.03

86. Azərbaycanın torpaq resurslarının təbii ekoloji problemlərinin yaranma səbəbləri:

- A) məhsuldarlıq;
- B) təbii bitki örtüyü;
- C)) geoloji quruluş və mexaniki tərkibi;
- D) hava keçirmə qabiliyyəti;
- E) normal turşuluğu;

87. Azərbaycan torpaqlarına intensiv antropogen təsir başlamışdır:

- A) XVII əsrin 60-cı illərindən;
- B) XIX əsrin 60-cı illərindən sonra;
- C) XX əsrin I yarısından;
- D)) XX əsrin 60-cı illərindən sonra ;
- E) XXI əsrin əvvəllərindən;

88. Azərbaycan torpaqlarının dedredasiyası səbəblərindəndir:

- A) meşəsalma;
- B) torpaqların meliorasiyası;
- C)) yol, kanal, su anbarları tikintisi;
- D) torpaqların rekultivasiyası;
- E) torpaq qoruyucu tədbirlər;

89. Azərbaycanda geokimyəvi anomal torpaq sahələrinin yaranma səbəbləri:

- A) torpaq eroziyasıdır

- B) torpaqların aqrotexniki qaydada becərilməsidir;
- C) torpaqların rekultivasiyasıdır;
- D)) neft-kimya, əlvan metallurgiya, dağ-mədən tullantılarıdır ;
- E) tikinti, meşə və ağac emalı sənayesi tullantılarıdır;

90. Azərbaycanca geokimyəvi anomal torpaq sahələrinin yaranma səbəblərindən deyil:

- A)) orpaq eroziyası;
- B) kimya sənayesi tullantıları;
- C) neft sənayesi tullantıları;
- D) dağ-mədən tullantıları;
- E) əlvan metallurgiya tullantıları;

91. Azərbaycanca radioaktiv elementlərlə çirklənmiş torpaq sahələri:

- A) cənubi şərq Şirvandır;
- B) Mil-Muğan düzündədir;
- C)) Abşerondadır;
- D) Lənkəran ovalığındadır;
- E) Ceyrançöldədir;

92. Lənkəran-Astara İR-da torpaqların çirklənmə səbəbi:

- A) sitrus meyvəçiliyidir;
- B) çayçılıqdır;
- C) taxılçılıqdır;
- D)) tərəvəzçilikdir;
- E) suvarmadır;

06.02

93. Azərbaycan torpaqlarına intensiv antropogen təsir səbəb olmuşdur:

- A) torpağın məhsuldarlığının artmasına ;
- B) bitkilərin növ tərkibinin dəyişməsinə ;
- C)) torpaq örtüyünün zədələnməsi və çirklənməsinə;
- D) torpağın mexaniki tərkibinin dəyişməsinə;
- E) torpağın humus qatının optimallaşmasına;

94. Azərbaycanın torpaq fondunun sıradan çıxması səbəblərindən deyil:

- A) eroziya ;
- B) şoranlaşma;
- C) sürüşmə;
- D) çirklənmə;
- E)) torpağın terraslaşdırılması.

95. Azərbaycanın torpaq fondunun sıradan çıxması səbəbləri:

- A) humus qatının dəyişməsi;
- B) aşınma və mexaniki tərkibinin dəyişməsi;
- C)) eroziya və şoranlaşma;
- D) eroziya və humusun artması;
- E) deflyasiya və əlverişli su keçirmə;

96. Torpaq ehtiyatlarının mühafizə yollarından deyil:

- A) rekultivasiya;
- B) fitomeliorasiya;
- C) torpaq kadastrı;
- D) torpağın bonitet qiymətləndirilməsi;
- E) intensiv istifadə ;

97. Torpaq ehtiyatlarının mühafizə yollarındandır: 1. Meliorasiya; 2. Kimyalaşdırma; 3. İrriqasiya; 4. Bedləndləşmə; 5. Torpağın keyfiyyət qiymətləndirilməsi. 6.Rekultivasiya.

- A) 1, 2, 5;
- B) 2, 3, 6;
- C) 4, 5, 6;
- D) 1, 5, 6 ;
- E) 3, 4, 5;

98. Azərbaycanda külək eroziyasına məruz qalır:

- A) Qanix-Əyriçay vadisi;
- B) Arazboyu düzənliklər;
- C) Acınohur;
- D) Abşeron və Cənub-Şərqi Şirvan ;
- E) Salyan düzü;

99. Azərbaycanda torpaq sürüşməsinin intensiv olduğu yer:

- A) Dərələyəz ;
- B) Qarabağ sıra dağları;
- C) Yan silsilə;
- D) Murovdağ;
- E) Qoşqar dağı;

100. Azərbaycanda su eroziyası intensiv gedir:

- A) Gəncə-Qazax düzündə;
- B) dağlıq ərazilərdə;
- C) düzən meşələrində;
- D) ovalıqlarda;
- E) dağ meşələrindən;

101. Şoranlaşmış torpaqlar daha çox rast gəlinir:

- A) Abşeron -Qobustanda;
- B) Samur-Dəvəçi ovalığında;
- C) Lənkəran ovalığında;
- D) Qarabağ və Haramı düzlərində;
- E) Kür-Araz ovalığında;

102. Azərbaycan torpaqlarına intensiv antropogen təsir səbəb olmuşdur:

- A) torpağın məhsuldarlığının artmasına ;
- B) bitkilərin növ tərkibinin dəyişməsinə ;
- C) torpaq örtüyünün zədələnməsi və çirklənməsinə;
- D) torpağın mexaniki tərkibinin dəyişməsinə;
- E) torpağın humus qatının optimallaşmasına;

103. Azərbaycanda səhrələşmənin izləri hiss olunur:

- A) Gəncə-Qazax düzündə;
- B) cənub-şərqin Şirvan düzündə;
- C) Qarabağ düzündə;
- D) Samur-Dəvəçi ovalığında ;
- E) Mil düzündə;

104. Xəzər dənizinin müasir problemləri aşağıdakılardır?

- A) Suyun şorlanması, quruma təhlükəsi
- B) bioloji və mineral resurslardan səmərəli istifadə
- C) buxarlanmanın artması, sahil xətlərinin abraziyasının azalması
- D) bioloji, ekoloji və səviyyə tərəddüdü
- E) səviyyə tərəddiyi və dənizin dibinin çökməsi

105. Yuxarı Qarabağ və Yuxarı Şirvan kanallarından istifadənin mənfi ekoloji nəticələri?

- A) torpaq sürüşməsi
- B) torpaq şoranlaşması
- C) torpaq eroziyası
- D) torpaq deqradasiyası
- E) doğru cavab yoxdur

07.03

106. Azərbaycanda bitki örtüyünün yayılma qanunauyğunluğu asılıdır:

- A) temperaturdan;
- B) yağıntıdan;
- C) relyefdən;
- D) ərazinin mənimsənilmə səviyyəsindən;
- E) relyef və iqlimdən;

107. Azərbaycanda meşələrin mühafizə yollarına aid deyil:

- A) meşə bərpa işləri;
- B) süni meşələrin salınması;
- C) meşələrin qoruq elan edilməsi;
- D) meşələrin nizamsız qırılması;
- E) yasaqlıq elan olunması;

07.02

108. Azərbaycanın dağ meşələrinin qırılmasının yaratdığı mənfi ekoloji nəticələrdən deyil:

- A) eroziya;
- B) sürüşmə;
- C) uçqun;

- D) yeraltı suların səviyyəsinin aşağı düşməsi ;
- E)) meşə bəpa işləri.

109. Dağ meşələrinin qırılmasının mənfi ekoloji nəticələri:

- A) meşə heyvanlarının çoxalması;
- B)) eroziya və sürüşmə;
- C) bitki növlərinin artması;
- D) yeraltı suların səviyyəsinin artması;
- E) doğru cavab yoxdur;

110. Tuqay meşələrinin kəsilməsinin mənfi ekoloji nəticələrindəndir :

- A) qrunut suların səviyyəsinin qalxması;
- B)) torpaqların şoranlaşması;
- C) qrunut sularının səviyyəsinin aşağı düşməsi;
- D) torpaq eroziyası;
- E) torpağın sürüşməsi;

111. Azərbaycan meşələrinə müasir antropogen təsir baş verir :

- A) heyvanların normal otarılmasından;
- B) arıçılığın inkişafından;
- C) sanitariya kəsilmədən;
- D)) turizmin inkişafından;
- E) doğru cavab yoxdur ;

112. Xəzərin rekreasiya əhəmiyyətli sahil əraziləri ?

- A) Cənub-Şərqi Şirvan, Salyan düzü
- B) Kürün mənsəbi, Abşeron cənub sahilləri
- C) Giləzi-Zarat, Qızılağac körfəzi
- D) Qobustan, Abşeron arxipelaqı
- E)) Abşeronun şimal sahilı, Yalama-Nabran

113. Xəzərin səviyyəsinin qalxmasının Azərbaycanda yaratdığı problemlər? 1.torpaqların su altında qalması 2.suvarma işlərinin çətinləşməsi 3.istehsal və sosial obyektlərin dağılması 4.dəniz nəqliyyatının fəaliyyətinin çətinləşməsi 5. qrunut sularının səviyyəsinin qalxması

- A) 1,2,5
- B) 1,3,4
- C)) 1,3,5
- D) 2,3,4
- E) 2,4,5

114. Respublikamızın təbii-ekoloji şəraitinin və təsərrüfatının formalaşmasına Xəzər dənizinin təsiri? 1.suvarma əkinçiliyinin inkişafına şərait yaradır; 2. iqlimə yumşaldıcı təsir göstərir 3.dağmələgəlməni sürətləndirir 4.müxtəlif sənaye sahələrinin inkişafına imkan yaradır 5.tropik hava kütləsinin qarşısını alır 6.Nəqliyyat və ticarət əlaqələrinə əlverişli şərait yaradır

- A) 1,2,4
- B) 2,3,5

- C) 3,4,5
- D)) 2,4,6
- E) 2,5,6

07.01

115. Tuqay meşələrinin əhəmiyyəti:

- A) torpaq qoruyucu;
- B) sanitariya-qoruyucu;
- C)) su və tarla qoruyucu;
- D) mikroiqlim yaradıcı;
- E) doğru cavab yoxdur;

116. Tuqay meşələrinin mühafizə olunduğu qoruq:

- A) Bəstəçay qoruğu;
- B) Turyançay qoruğu;
- C) Altıağac qoruğu ;
- D)) Qarayazı qoruğu;
- E) Hirkan qoruğu;

08.01

117. Göy-göl qoruğunda mühafizə olunan iynəyarpaqlı ağac:

- A) Eldar şamı ;
- B) Ardıc;
- C) Qaraçöhrə;
- D)) Qarmaqvari şam;
- E) Kükürd;

118. Şərq çinarının mühafizə olunduğu qoruq:

- A) Turyançay;
- B) Qarayazı;
- C)) Bəstəçay ;
- D) Hirkan;
- E) İlisi;

115. Köçəri quşların və suitlərin mühafizə olunduğu qoruq:

- A) Qızılağac ;
- B) Şirvan;
- C)) Abşeron ;
- D) Geirgan
- E) Zirə;

116. Azərbaycanda heyvanat aləminin zəngin olduğu təbii landşaftlar?

- A) yarım səhra, dağ-meşə
- B) nival və subnival
- C)) dağ-meşə, meşə-çöl
- D) dağ çəmən, quru çöl
- E) subnival və quru çöl

117. Azərbaycanca sürüşmələrinin daha geniş yayıldığı ərazilər?

- A) Ləngəbiz və Dərələyəz dağları
- B) Qobustan və Acınohur
- C) Qarabağ silsiləsi və vulkanik yayla
- D)) Baş Suayrıcı və Yan silsilə
- E) Dərələyəz və Acınohur

118. Azərbaycanda torpaq eroziyası səbəblərindən deyil?

- A) bitki örtüyünün seyrək olması
- B) ərazinin dağlıq olması
- C)) tarlaların növbəli əkilməsi
- D) köçəri heyvandarlığın inkişafı
- E) doğru cavab yoxdur

119. Külək eroziyasının daha intensiv getdiyi ərazi?

- A) Qanux-Əyriçay
- B)) Abşeron-Qobustan
- C) Ceyrançöl-Acınohur
- D) Şərur-Ordubad
- E) Gəncə-Qazax

09.03

120. Böyük Qafqaz regionunda ekoloji problemlərin yaranmasına təsir göstərən təbii amillər:

- A) fiziki-kimyəvi amillər;
- B) təbii və antropogen proseslər;
- C)) ərazinin geoloji quruluşu və fizcoğrafi xüsusiyyətləri ;
- D) torpaq və bitki örtüyü;
- E) geomorfoloji və meteoroloji amillərin əlverişli xüsusiyyətləri.

121. Böyük Qafqaz regionunda eroziyanın inkişafının son nəticəsi:

- A) bitkilərin inkişafının zəifləməsidir;
- B) kserofit bitkilərin yaranmasıdır ;
- C)) yarpaqların yaranmasıdır;
- D) torpaqların sürüşməsidir ;
- E) doğru cavab yoxdur.

122. Böyük Qafqaz regionunda meşələrin qırılmasının mənfi ekoloji nəticələrindəndir:

- A)) sellərin intensivləşməsi ;
- B) ot bitkilərinin yaranması ;
- C) efemer bitkilərin yaranması;
- D) torpaqların keyfiyyətinin yaxşılaşması;
- E)daşqınların azalması.

123. Böyük Qafqaz regionunda havanı oksigenləşdirmək imkanı bir ildə nə qədərdir?

- A) 20 mln.ton;
- B) 25 mln.ton;

- C)) 30 mln.ton;
- D) 35 mln.ton;
- E) 40 mln.ton.

124. Filizçay polmetal filiz yataqlarının hansı üsulla istismarı ətraf ekoloji mühitə az ziyan vurur?

- A) asıq üsulla;
- B)) şaxta üsulu ilə ;
- C) mexanik üsulla;
- D) fiziki üsulla;
- E) doğru cavab yoxdur.

125. Böyük Qafqaz regionunda vəhşi təbiətə vurulan ziyanın səbəbi:

- A) qoruqların azlığıdır;
- B) meşələrin kəsilməsidir;
- C)) ovçuluğun inkişafıdır;
- D) yaşıllıqların səmərəli istifadəsidir;
- E) doğru cavab yoxdur.

126. Böyük Qafqaz regionunda zəlzələrin yaratdığı dağıntı və onun mənfi ekoloji nəticələrinin müşahidə olunduğu ərazi:

- A) Qobustan-Abşeron ;
- B) Şəki-Zaqatala;
- C) Qəbələ-İsmayilli;
- D)) Şamaxı-İsmayilli;
- E) Oğuz-Qax.

127. Azərbaycanın dağlıq ərazilərində heyvandarlığın ekstensiv inkişafı və əkin sahələrində torpaqqoruyucu tədbirlərin görülməməsi səbəb olur?

- A) məhsuldarlığın artmasına
- B) humusun miqdarının artmasına
- C) meşələrin qırılmasına
- D)) eroziyanın sürətlənməsinə
- E) doğru cavab yoxdur

09.02

128. Böyük Qafqaz regionunda təbii proseslər səbəb olur?

- A) meşələrin qurulmasına ;
- B)) sel və sürüşmələrə;
- C) daşqın və bəndlərin tikilməsinə;
- D) fotomelioratın tədbirlərə;
- E) doğru cavab yoxdur.

129. Böyük Qafqaz regionunda eroziya prosesinin səbəbləri:

- A) meliorativ tədbirlərdir;
- B)) heyvandarlığın intensiv inkişafıdır;
- C) bitkiçiliyin inkişafıdır;

- D) üzümçülüyn inkişafıdır;
- E) doğru cavab yoxdur.

130. Böyük Qafqaz regionunda meşələrin qırılmasının mənfi ekoloji nəticələrindən deyil:

- A) sellər;
- B) bulaqların quruması;
- C) torpaq eroziyası;
- D) daşqınlar;
- E) doğru cavab yoxdur.

131. Böyük Qafqaz regionunda sel və sürüşmələrin qarşısının alınması yollarındadır:

- A) rekultivasiya;
- B) kolektorların çəkilməsi;
- C) drenajların və meşə salmanın genişləndirilməsi;
- D) yasaqlıqların yaradılması;
- E) yeraltı sulardan istifadə.

132. Böyük Qafqaz regionunda sürüşmələrin əhatə etdiyi ərazi?

- A) 200 km²
- B)) 300 km²
- C) 350 km²
- D) 400 km²
- E) 500 km²

133. Milli Məclisin qərarı ilə mühafizə məqsədi üçün təbii abidə elan edilən palçıq vulkanlarının sayı nə qədərdir?

- A) 15;
- B) 20;
- C) 23
- D) 25
- E) 27

134. Böyük Qafqaz regionunda turizmin inkişafı ilə bağlı gərgin ekoloji zona:

- A) Şəki-Zaqatalıdır ;
- B) Qəbələ-Qax zonasıdır;
- C) Şamaxı-İsmayıllıdır;
- D) Pirqulu zonasıdır;
- E) Yalama-Nabran zonasıdır.

135. Azərbaycanda dağ-meşə landşaftlarının mühafizə olunduğu qoruqlar?

- A) Qarayızı, Hirkan
- B) Zaqatala, İlisu
- C) Şirvan, İsmayıllı
- D) Altıağac, Türyançay

E) Besitçay, Abşeron

136. Azərbaycanın əsas yay otlaqları və ondan istifadənin mənfi ekoloji nəticələri?

- A) dağ-meşələri-meşələrin seyrəkləşməsi
- B) Naxçıvanın düzənlik sahələri-torpaq eroziyası
- C) Böyük və Kiçik Qafqazın dağ çəmənlikləri-torpaq eroziyası
- D) Qobustan və Ceyrançöl yarımsəhraları-bitkilərin mənfi
- E) doğru cavab yoxdur

09.01

137. Böyük Qafqaz regionunda təbii proseslər səbəb olmur?

- A) daşqınlara ;
- B) sürüşmələrə;
- C) sellərə;
- D) yarpaqların yaranmasına;
- E) doğru cavab yoxdur.

10.02

138. Kiçik Qafqaz regionunda ekoloji problemlərin yaranmasına təsir edən əsas təbii amillərdəndir:

- A) iqlim şəraiti;
- B) su resursları;
- C) geoloji quruluş;
- D) coğrafi mövqeyi;
- E) bitki örtüyü.

139. Daşkəsən filiz yataqlarının istismarının mənfi ekoloji nəticələrindən biridir:

- A) Göy-gölün çirklənməsi;
- B) Şəmkirçayın çirklənməsi;
- C) Gəncəçayın çirklənməsi ;
- D) Maragölün çirklənməsi;
- E) Qoşqarçayın çirklənməsi.

140. Kiçik Qafqaz regionunun təbii sərvətlərindən qeyri-səmərəli istifadənin yaratdığı ekoloji problemlərdən deyil:

- A) torpaq ehtiyatlarının dağılması ;
- B) Qoşqarçayın çirklənməsi ;
- C) bitki örtüyünün məhvi;
- D) təbii landşaftın deqredasiyası;
- E) meşə bərpa işləri.

141. Kiçik Qafqaz regionunda balneoloji ehtiyatların inkişafı üçün əlverişli yerlərdəndir:

- A) Tərtərçay hövzəsi;
- B) Şuşa, İstisu və Naftalan ;
- C) Göy-göl, Samux və Şəmkir;
- D) Ağdam, Xocalı və Ağstafa;
- E) Samux və Gəncə ətrafı.

142. Kiçik Qafqaz regionunun torpaq ehtiyatlarına dəyən zərər:

- A) əkinçilikdəndir;
- B) hevdandarlıqdandır;
- C)) dağ-mədən sənayesinin inkişafındandır;
- D) yeyinti sənayesinin inkişafındandır;
- E) üzümçülüyn inkişafındandır.

143, Kiçik Qafqaz regionunda atmosferə çox tullantı atan sənaye müəssisəsi:

- A) dağ-mədən sənayesidir ;
- B) Gəncə tikinti materialları istehsalı müəssisədir;
- C) Daşkəsən gilzsaflaşdırma kombinatıdır;
- D)) Gəncə alüminüm zavodudur;
- E) Gəncə çəki qablar zavodudur.

144. Kiçik Qafqaz regionunda Ermənistanın işğalı nəticəsində yaranan ekoloji problemlərin səbəbləridir:

- A) torpaqlardan istifadə;
- B) ovçuluğun inkişafı
- C)) qiymətli ağac növlərinin məhvi və təbii resursların mənimsənilməsi;
- D) su ehtiyatlarından geniş istifadə;
- E) doğru cavab yoxdur.

145. Ermənistanın ekoloji təcavüzünün nəticələri:

- A) Tərtərçayın çirklənməsi;
- B)) Bəsitçay və Qaragöl qoruqlarının məhvi;
- C) üzüm bağlarının məhvi;
- D) Mehmanə polimetal yatağının istismarı;
- E) doğru cavab yoxdur.

146. Azərbaycanda “Qırmızı kitab”a salınmış fauna növləri? 1.Dovşan 4.Qızılqaz 2.Tülkü
5.Qarğa 3.Ceyran 6.Sultan toyuğu

- A) 1,3,5
- B) 2,5,6
- C)) 3,4,6
- D) 1,2,4
- E) 2,4,5

147. Eldar şamının mühafizə olunduğu ərazi?

- A) Muğan
- B) Altıağac
- C)) Ceyrançöl
- D) Acınohur
- E) Qobustan

148. Müvafiq olaraq Eldar şamı və Şərq çinarının qorunduğu qoruqlar yerləşir?

- A) Zaqatala və Pirsaatçay dərəsində
- B) Talış dağlarında və Əyriçay dərəsində
- C) Acınohurda və Köndələnçay dərəsində
- D) Murovdağda və Qoşqarçay dərəsində
- E) Ceyrançöldə və Beşitçay dərəsində

149. Müvafiq olaraq Eldar şamının və şərq çinarının təbii vətənlərini müəyyən edin? (Çəki: 1)

- A) Acınohur, Qurucay dərəsi
- B) Göygöl, Xaçınçay dərəsi
- C) Zaqatala, Kür-dərəsi
- D) Ceyrançöl, Bəsitçay dərəsi
- E) Talış dağları, Əyriçay dərəsi

150. Respublikamızda köçəri quşların mühafizəsi üçün yaradılmış qoruqlar?

- A) Şirvan və Göygöl
- B) Hirkan və Altıağac
- C) Ordubad və Zaqatala
- D) Qızılağac və Abşeron
- E) Bəsitçay və Qaragöl

151. Şərq çinarı, dəmir ağacı və ardıcın qorunduğu müvafiq qoruqlar?

- A) Pirqulu, İsmayilli, Qələbə
- B) Turyançay, Şirvan, Qarayazı
- C) Turyançay, Ağgöl, Zaqatala
- D) Hirkan, Qobustan, Göygöl
- E) Bəsitçay, Hirkan, Turyançay

152. Tuqay meşələrin, relikտ bitkilərin və tarixi abidələrin qorunduğu qoruqların müvafiq ardıcılığı müəyyən edin?

- A) İlisu, Şahdağ, Qobustan
- B) Zaqatala, Turyançay, Abşeron
- C) Bəsitçay, Şirvan, Qızılağac
- D) Göy-göl, Bəsitçay, Şirvan
- E) Qarayazı, Hirkan, Qobustan

153. Tuqay və düzən meşələrin yayıldığı ərazilər? 1. Şollar düzü 4. Kür-Araz ovalığı 2. Ələt tirəsi 5. Qarabağ vulkanik yaylası 3. Ləngəbiz dağları 6. Qanux-əyriçay vadisi

- A) 1,3,5
- B) 1,4,6
- C) 1,2,4
- D) 2,4,5
- E) 3,5,6

154. Abşeron iqtisadi rayonunda ətraf mühitə zərər vuran sənaye sahələrindən biridir:

- A)) kimya və neft kimya sənayesi
- B) meyvə-tərəvəz konservi istehsalı
- C) toxuculuq
- D) mebel istehsalı
- E) saxsı qablar zavodu

155. Azərbaycanda əlverişli turizm və rekreasiya şəraitinə malik olan ərazilər?

- A) Aran, Kəlbəcər-Laçın, Naxçıvan
- B)) Quba-Xaçmaz, Şəki-Zaqatala, Abşeron
- C) Naxçıvan, Dağlıq Şirvan, Aran
- D) Aran, Quba-Xaçmaz, Gəncə-Qazax
- E) Yuxarı Qarabağ, Aran, Lənkəran

156. Kiçik Qafqaz regionunda ekoloji problemlərin yaranmasının başlıca səbəbləri:

- A) təbiətdən istifadənin səmərəli təşkili ;
- B) su ehtiyatlarından səmərəsiz istifadə;
- C)) filiz mədənlərin istismarı;
- D) nəqliyyatın inkişafı;
- E) irriqasiya.

157. Kiçik Qafqaz regionunun daha çox çirklənmiş tranzit çaylarıdır:

- A) Tovuzçay və Tərtərçay;
- B)) Ağstafaçay və Oxçuçay;
- C) Oxçuçay və Köndələnçay;
- D) Şəmkirçay və Kürəkçay;
- E) Gəncəçay və Quruçay.

158. Tuqay meşələrinin, arid meşələrin və relikt ağacların qorunduğu müvafiq qoruqlar?

- A) Qarayazı, Göygöl, Qaragöl
- B)) Qarayazı, Türyançay, Hirkan
- C) Türyançay, Şirvan, Zaqatala
- D) Qəbələ, Pirqulu, Şahdağ
- E) İlisu, Hirkan, Qızılağac

159 Abşeron İR-da ekoloji gərginliyin artması səbəbləri:

- A)) urbanizasiya və demoqrafik gərginlik
- B) əhalinin qeyri bərabər yerləşməsi
- C) hündürmərtəbəli binalar
- D) kənd təsərrüfatının ifrat kimyalaşdırılması
- E) meşələrin məhvi

160. Abşeron İR-da atmosferin tozla çirklənməsinin başlıca mənbələrindən biridir:

- A) azbest istehsalı
- B)) sement istehsalı
- C) kərpic istehsalı
- D) mişardaş istehsalı

E) gil hasilatı

161. Abşeron İR-da atmosfer çirklənməsində 1-ci olan şəhər:

- A) Sumqayıtdır
- B) Xırdalandır
- C) Xızıdır
- D)) Bakıdır
- E) doğru cavab yoxdur

162. Abşeron İR-da ətraf mühitə zərər vuran hasilat sənaye sahələrindən biridir:

- A) qaz hasilatı
- B)) neft hasilatı
- C) yanar şist hasilatı
- D) kömür hasilatı
- E) torf hasilatı

163. Abşeron İR-da ətraf mühitin çirklənməsində, tullantıların yayılmasında öz təsirini göstərən amillər:

- A) sosial amillər
- B) demoqrafik amillər
- C)) təbii coğrafi amillər
- D) hüquqi amillər
- E) iqtisadi amillər

164. Abşeron İR-nun iri şəhərlərində orta sutkalıq qatılıq həddini keçən maddələr:

- A)) azot 4- oksid və toz
- B) karbon oksidi
- C) kükürd anhidridi
- D) benzopiren
- E) doğru cavab yoxdur

165. Abşeron İR-da ekoloji gərginliyi artırان səbəblərdən biridir:

- A) tərəvəzçiliyin inkişafı
- B) elektrik dəmir yollarının inkişafı
- C) dəniz nəqliyyatının inkişafı
- D)) avtomobil nəqliyyatının inkişafı
- E) üzümçülüyn inkişafı

166. Abşeron İR-da sənaye müəssisələri tikilərkən nəzərə alınmayan və nəticədə ekoloji normativləri pozan başlıca səbəb:

- A) müasir texnoloji qurğular
- B) yağıntılarm miqdarı
- C)) hakim küləklərin istiqaməti
- D) buludluluq
- E) Xəzər dənizinin təsiri

167. Abşeron İR-da təbii göllərin çirklənmə mənbələridir:
- A) yüngül sənaye
 - B) zeytun yağı istehsalı
 - C)) məişət çirkabları
 - D) broyler quşçuluğu
 - E) suvarma suları
168. Abşeron İR-da təbii göllərin başlıca çirkləndiriciləri :
- A) quşçuluq komplekslərinin çirkab suları
 - B)) neft məhsulları və üzvi birləşmələr
 - C) suvarma suları
 - D) balıq emalı müəssisələrinin çirkab suları
 - E) doğru cavab yoxdur
169. Abşeron İR-da yerləşən göllərin ətraf mühitə təsirinin mənfi ekoloji nəticələridir:
- A)) torpaqların deqredasiyası və şoranlaşması
 - B) sulara balıqçılığın inkişafı
 - C) göllərin rekreasiya əhəmiyyətli olması
 - D) suların suvarma əhəmiyyətli olması
 - E) doğru cavab yoxdur
170. Abşeron İR-da başlıca ekoloji problemlərdən biridir:
- A) meşələrin məhvi
 - B) biomüxtəlifliyin qorunması
 - C)) torpaqların çirklənməsi
 - D) balıqçılığın inkişafı
 - E) doğru cavab yoxdur
171. Abşeron İR torpaqlarında qatılıq və fon həddini ötüb keçən elementlər:
- A) vanadiy,beriliy,dəmir
 - B) dəmir,qalay,civə
 - C) azot,yod,bor,qalay
 - D)) qurğuşun,kadmiy,mis,sink
 - E) flüor,bor,manqan,gümüş
172. Abşeron İR-da yerləşən zərərli tullantıların təsirinin aradan qaldırılması üçün lazımdır:
- A) tullantıların basdırılması
 - B)) tullantıların utilizasiyası və zərərsizləşdirilməsi
 - C) tullantı yaranan müəssisələrin cərimələnməsi
 - D) tullantı yaranan müəssisələrin bağlanması
 - E) doğru cavab yoxdur
173. Abşeron İR torpaqlarının başlıca çirklənmə mənbəsidir:
- A) toxuculuq sənayesi tullantıları
 - B) yeyinti sənayesi tullantıları

- C)) neft sənayesi tullantıları
- D) saxsı qablar zavodu tullantıları
- E) palçıq vulkanı tullantıları

10.01

174. Kiçik Qafqaz regionunda ekoloji problemlərin yaranmasına təsir edən əsas təbii amillərdən deyil:

- A) vulkanizm ;
- B) gəloji quruluş;
- C) fizcoğrofi xüsusiyyət;
- D)) antropogen amillər ;
- E) doğru cavab yoxdur.

175. Kiçik Qafqaz regionunun təbii sərvətlərindən qeyri-səmərəli istifadəsinin yaratdığı ekoloji problemlər:

- A) atmosferin, göllərin və toprağın çirklənməsi;
- B)) torpaq-bitki örtüyünün və təbii su mənbələrinin çirklənməsi ;
- C) yeraltı suların, bitki örtüyünün və Gəncəçayın çirklənməsi;
- D) relyefin dəyişməsi və Göygölün çirklənməsi;
- E) doğru cavab yoxdur.

176. Kiçik Qafqaz regionunda tikinti materialları və digər qeyri-filiz hasilatı rayonlarında yaranan ekoloji problem:

- A)) təbii landşaftın deqredasiyası;
- b) suların çirklənməsi;
- c) meşələrin qırılması;
- d) atmosferin çirklənməsi;
- e) doğru cavab yoxdur.

177. Kiçik Qafqaz regionunda ekoturizmin inkişafı üçün əlverişlidir:

- A) Qaragöl ətrafı;
- B)) Göy-göl ətrafı ;
- C) Ağgöl ətrafı;
- D) Alagöllər ətrafı;
- E) Zəligöl ətrafı.

178. Azərbaycanda Göygöl, Qızılağac və Bəsitçay coğrafi obyektlərini birləşdirən əlamət?

- A) kurort mərkəzləridir
- B)) qoruqlardır
- C) çaylardır
- D) göllərdir
- E) körfəzlərdir

179. Türyançay qoruğunda qorunur?

- A) Şabalıdyarpaq palıd və ardıc
- B)) Ardıc və saqqız ağacları
- C) Fısdıq və çinar

- D) Vələs və palıd
- E) Dəmirağac və qovaq

180. Abşeron iqtisadi rayonunda (İR) ekoloji gərginliyə səbəb olan başlıca sənaye sahəsi:

- A) yüngül sənaye
- B) yeyinti sənayesi
- C)) neft hasilatı və emalı
- D) tikiş trikotaj istehsalı
- E) mebel istehsalı

181. Atmosferə atılan tullantıların həcmində və xüsusi çəkisinə görə 1-ci yerdə olan iqtisadi rayon:

- A) Gəncə-Qazaxdır
- B) Arandır
- C) Abşerondur
- D) Naxçıvandır
- E) Lənkərandır

182. Abşeron İR-da torpaqların sıradan çıxması səbəblərindən biridir:

- A) palçıq vulkanları
- B) sürüşmələr
- C) küləklər
- D) axar sular
- E) meyvəçilik

183. Abşeron İR-da yeraltı suların səviyyəsinin qalxması səbəb olmuşdur:

- A) şoranlıqların artmasına
- B) yeni göllərin yaranmasına
- C) su basma hallarına
- D) səth sularının çirklənməsinə
- E) doğru cavab yoxdur

11.01

184. Kür-Araz regionunda ekoloji problemlərin yaranmasına təsir edən təbii amillər:

- A) dağətəyi relyef;
- B) mülayim-isti iqlim;
- C) geoloji quruluşu, yarımsəhra və quruçöl iqlim;
- D) rütubətlənmə əmsalı;
- E) bitki örtüyü.

185. Kür-Araz regionunda xarakterik eroziya növüdür:

- A) səth eroziyası;
- B) külək eroziyası;
- C) irriqasiya eroziyası;
- D) su eroziyası;
- E) doğru cavab yoxdur.

186. Kür-Araz regionunun başlıca su mənbələrdir:

- A) yeraltı sular;
- B) Sarısu və Hacıqabul gölləri;
- C) bulaq suları;
- D) Ağgöl və Göyçay çayı;
- E) Kür və Araz çayları.

187. Kür-Araz regionunda şoranlaşmanın qarşısının alınması üçün aparılan tədbirlər sistemində aiddir: 1. Tuqay meşələrinin kəsilməsi; 2. Suvarma kanallarının betonlaşdırılması; 3. Pambıqçılığın geniş inkişafı; 4. Kollektor-drenaj şəbəkəsinin genişləndirilməsi; 5. Parkların salınması; 6. Meliorativ tədbirlər.

- A) 1,2,6;
- B) 2, 4, 6;
- C) 1,3, 5;
- D) 2,3, 5;
- E) 3, 4, 5.

188. Kür-Araz regionunda nadir heyvan növləri qorunur:

- A) Türyançay qoruğunda;
- B) Qarayazı qoruğunda;
- C) Mingəçevir su anbarında;
- D) Şirvan və Ağgöl milli parklarında;
- E) doğru cavab yoxdur.

189. Kür-Araz regionunda torpaqların başlıca antropogen çirklənmə mənbəyidir:

- A) taxılçılığın inkişafı;
- B) şəkər istehsalı tullantıları ;
- C) neft hasilatı;
- D) yod-brom istehsalı;
- E) qaz hasilatı.

190. Şəki Zaqatala İR-da ən çox çirklənmiş çaydır:

- A) Mazım
- B) Talaçay
- C) Dəmiraparançay
- D) Kişçay
- E) Filizçay

191. Şəki Zaqatala İR-da külək eroziyasına təsadüf edilir:

- A) Acınohur
- B) Qanıx Əyriçay vadisində
- C) Nialdağda
- D) Böyük Qafqazın cənub yamaclarında
- E) dağətəyi sahələrdə

192. Şəki Zaqatala İR-da əkin sahələrinin ekoloji problemləridir:

- A) meyvəçiliyin inkişafı
- B) üzvü gübrələrdən istifadə
- C) kimyalaşdırma
- D) suvarma
- E) növbəli əkin

193. Şəki Zaqatala İR-da ekoloji vəziyyəti gərginləşdirən amillərdəndir:

- A) kurort turizmin inkişafı
- B) qərzəkli meyvəçiliyin inkişafı
- C) təbii resurslardan səmərəli istifadə
- D) meyvə tərəvəz konservi müəssisələri
- E) doğru cavab yoxdur

11.03

194. Kür-Araz regionunda torpaqların yararsız vəziyyətə düşməsinin antropogen səbəblərindəndir:

- A) heyvandarlığın inkişafı;
- B) suvarma əkinçiliyinin geniş inkişafı;
- C) tuqay meşələrinin azalması;
- D) iqlimdəki dəyişkənlik;
- E) quru subtropik meyvəçilik.

195. Kür-Araz regionunun başlıca ekoloji problemidir:

- A) sürüşmə;
- B) eroziya;
- C) şoranlaşma;
- D) tuqay meşələri;
- E) yağıntıların azlığı.

196. Kür-Araz regionu torpaqlarının kimyəvi çirklənmə səbəbləri:

- A) pestisid və gübrələrdən geniş istifadədir;
- B) suvarmada yeraltı sülardan istifadədir;
- C) torpaqlarda aparılan meliorativ tədbirlər;
- D) torpaqların səmərəsiz istifadədədir;
- E) bitki örtüyünün məhvdir .

197. Ekoloji amllər nəzərə alınmaqla gələcəkdə Şəki Zaqatala İR-da inkişaf etdiriləsi planlaşdırılan sənaye sahələridir:

- A) yüngül,yeyinti
- B) əlvan metallurgiya,kimya
- C) toxuculuq,tikiş
- D) mebel,gön dəri
- E) qara metallurgiya,neft emalı

198. Şəki Zaqatala İR-da ekzogen proseslərin yaratdığı ekoloji problemidir:

- A) meşə meliorasiya
- B) aqromeliorasiya
- C) fitomeliorasiya
- D)) torpaq bitki örtüyünün deqredasiyası
- E) çayların ağır metallarla çirkləndirilməsi

199. Şəki Zaqatala İR-da atmosfer hövzəsinə hansı tərkibli tullantılar daha çox atılır ?

- A) toz formalı
- B) maye formalı
- C)) qaz və maye formalı
- D) toz və maye formalı
- E) ağır metallar

200. Şəki Zaqatala İR-da eroziya proseslərinin sürətlənməsi səbəbləri aşağıdakılardır:

1)meşələrin qırılması, 2)fitomeliorasiya, 3)ağacların yamac boyu daşınması 4)aqromeliorasiya 5)meşələrdən otlaq kimi istifadə 6)meşə bərpa işləri

- A) 1,2,4
- B) 2,3,4
- C) 3,4,5
- D) 4,5,6
- E)) 1,3,5

201. Gələcəkdə Şəki Zaqatala İR-da inkişafı nəzərdə tutulan və ekoloji mühitə ciddi zərər vuran sənaye şəsidir:

- A) ipəkçilik
- B)) dağ mədən
- C) toxuculuq
- D) qara metallurgiya
- E) mebel istehsalı

202. Şəki Zaqatala İR-nun mövcud ekoloji vəziyyətinə və insan sağlamlığına ciddi zərər vuran mənbələrdən biridir:

- A) Şəki ipək kombinatı
- B) Zaqatala fındıqtəmizləmə müəssisəsi
- C) Şəki kərpic zavodu
- D)) Qəbələ RLS
- E) Balakən konserv müəssisəsi

11.02

203. Kür-Araz regionunda torpaqların şoranlaşmasının başlıca səbəbləri:

- A) üzümçülüyn inkişafı;
- B)) suvarma və qrunut sularının səthə yaxşılığı;
- C) quru subtropik meyvəçiliyin inkişafı;
- D) taxılçılığın inkişafı;
- E) doğru cavab yoxdur.

204. Kür-Araz regionunda Mingəçevir su anbarının tikilməsinin mənfi ekoloji nəticələri:
- A) əkin sahələrinin azalması;
 - B) pambıq əkinlərinin azalması;
 - C) tikintilərin su altında qalması;
 - D)) torpaqların şoranlaşması və tuqay meşələrin kəsilməsi;
 - E) doğru cavab yoxdur.
205. Kür çayında baş verən daşqınların mənfi ekoloji nəticələri:
- A)) torpaqların su altında qalması və vurduğu iqtisadi ziyandır ;
 - B) neft hasilatının yüksəlməsidir ;
 - C) təbiətdən səmərəli istifadənin təşkilidir;
 - D) bəndvurma işlərinin səmərəliliyidir;
 - E) doğru cavab yoxdur.
206. Kür-Araz regionunda ekoloji şəraitə mənfi təsir göstərmişdir:
- A) Kür çayında gəmiçilik;
 - B) şəkər çuğunduru istehsalı;
 - C)) Tuqay meşələrin məhvi;
 - D) Sarısu gölündə balıqçılığın inkişafı;
 - E) Ağgölün milli parka çevrilməsi.
207. Kür-Araz regionunda səhrələşmə və bataqlıqlaşmaya qarşı aparılan mübarizə tədbirlərinə aiddir:
- A) suvarma sistemini təkmilləşdirmək;
 - B)) fitomeleorativ tədbirləri genişləndirmək ;
 - C) rekultivasiya aparmaq;
 - D) neft hasilatını azaltmaq;
 - E) doğru cavab yoxdur.
208. Şəki-Zaqatala İR-da ekoloji vəziyyətin gərginləşməsinə səbəb olan təbii amillər?
- A) dağ gölləri
 - B) meşə resursları
 - C)) iqlim və relyef amili
 - D) dağ-çəmən landşaftı
 - E) düzən meşələr
209. Şəki Zaqatala İR-da ekoloji mühitə ciddi təsir vuran selli çaylardır:
- A) Mazım,Əyriçay
 - B) Əyriçay,Qanıx,Balakənçay
 - C)) Kürmük,Dəmiraparan, Şin
 - D) Filizçay,Mazım
 - E) doğru cavab yoxdur
210. Şəki Zaqatala İR-da təbii ekoloji mühitə zərər vuran ekzogen proseslər:
- A) zəlzələ
 - B)) sellər

- C) vulkan fəaliyyəti
- D) tektonik proses
- E) doğru cavab yoxdur

211. Şəki Zaqatala İR-da ən mühüm ekoloji problem yaradan amillərdən biridir:

- A)) torpaq eroziyası
- B) torpaq meliorasiyası
- C) torpaq rekultivasiyası
- D) fitomeliorasiya
- E) torpaq kadastrı

212. Şəki Zaqatala İR-da ekoloji problem yaradan təbii amillər:

- A)) daşqın və sürüşmələr
- B) meşə bərpa işləridir
- C) nantropogen fəaliyyətdir
- D) heyvandarlığın inkişafıdır
- E) meyvəçiliyin inkişafıdır

213. Şəki Zaqatala İR-da eroziya proseslərinin inkişafının mənfi ekoloji nəticələridir:

- A) sürüşmə
- B)) yarıqların yaranması
- C) dərələrin yaranması
- D) qobuların yaranması
- E) yeraltı suların səviyyəsinin qalxması

214. Şəki-Zaqatala İR-dakı yay otlaqlarında eroziya proseslərinin sürətlənməsinin başlıca səbəbləri:

- A) əkinçiliyin inkişafı
- B) qərzəkli meyvəçiliyin inkişafı
- C)) heyvandarlığın inkişafı və antropogen təzyiq
- D) camışçılığın inkişafı
- E) meşələrin qırılması

215. Şəki Zaqatala İR-nin dağlıq sahələrində daha çox rast gəlinən və təbii ekoloji mühitə mənfi təsir göstərən proseslərdəndir:

- A) meşə bərpa işləri
- B) torpaqların rekultivasiyası
- C) çay sahillərinin bərkidilməsi
- D)) torpaq sürüşmələri
- E) torpaqlarda drenajların çəkilməsi

12.02

216. Respublika meşə fondunun neçə faizi Lənkəran regionunun payına düşür:

- A) 20%-i;
- B) 18%-i;
- C) 15,5%-i;

- D)) 14,5%-i ;
- E) 13,3%-i.

217. Lənkəran ovalığında ekoloji problem yaranan səbəblərdəndir:

- A)) düzən meşələrinin məhvi;
- B) suvarma kanallarının çəkilməsi ;
- C) çayçılığın inkişafı;
- D) sitrus meyvəçiliyinin inkişafı;
- E) doğru cavab yoxdur.

218. Lənkəran regionunda ekoloji problemlərin yaranmasına təsir göstərən təbii amillərdəndir:

- A) iqlim amili ;
- B) yağıntılar;
- C)) iqlim, fizcoğrafi xüsusiyyətlər və zəlzələlər ;
- D) vulkanizm;
- E) doğru cavab yoxdur.

219. Lənkəran regionunda dağətəyi meşələrinin qırılması səbəb olmuşdur:

- A) şoranlaşmaya ;
- B)) eroziya və sürüşməyə ;
- C) torpağın fiziki xassələrinin dəyişməsinə;
- D) mikroiqlim dəyişməsinə ;
- E) doğru cavab yoxdur.

220. Kiçik Qafqaz regionunda yerləşən qoruqlar?

- A) Qarayazı və Hirkan
- B) Bəsitçay və Şirvan
- D) Göy-göl və Ordubad
- E) Qaragöl və Ağgöl
- E)) Göy-göl və Qaragöl

221. Quba-Xaçmaz İR-da antropogen təzyiqin artması və nəticədə ekoloji mühitə mənfi təsirin səbəbləridir:

- A) mədəni landşaftlar
- B) sənayenin intensiv inkişafı
- C)) turizmin inkişafı
- D) meyvəçiliyin inkişafı
- E) doğru cavab yoxdur

222. Quba Xaçmaz İR-da torpaqların sıradan çıxmasının başlıca səbəbləri:

- A) meliorasiyadır
- B))eroziyadır
- C) deflyasiyadır
- D) fitomeliorasiyadır
- E) aqrotexniki işlərdir

223. Quba Xaçmaz İR-da sürüşmə və sellərin mənfi ekoloji nəticələridir: 1)torpaq qatınm pozulması,2)torpağın münbitliyinin artması,3)bitki örtüyünün məhv olması,4)landşaftların zənginləşməsi,5)geniş sahələrin yararsızlaşması,6)torpaqda məhsuldarlığın artması

- A) 1,2,4
- B)) 1,3,5
- C) 2,4,6
- D) 3,5,6
- E) 1,5,6

12.03

224. Xanbulançay su anbarının tikintisinin mənfi ekoloji nəticələri:

- A) eroziyanın zəifləməsi;
- B)) meşə fondunun məhvi ;
- C) şoranlaşma ;
- D) daşqın ;
- E) sellərin zəifləməsi.

225. Lənkəran regionunun Xəzər sahili torpaqlarının sıradan çıxmasının səbəbləri:

- A) meşələrin məhvi;
- B) heyvanat aləminin təsiri ;
- C) iqlim amili;
- D)) Xəzərin səviyyəsinin qalxması;
- E) torpaqların əkilməsi.

226. Lənkəran regionunda tərəvəçiliyin sürətli inkişafının yaratdığı ekoloji problemlər:

- A)torpağın mexaniki tərkibinin dəyişməsinə ;
- B) meşələrin kütləvi məhvi ;
- C) torpağın məsaməliliyinin artmasına ;
- D)) torpaqlarda zəhərli kimyəvi maddələrin və ağır metalların toplanmasına ;
- E) doğru cavab yoxdur.

227. Lənkəran regionunun təbii ekosistemlərinə antropogen təsirlər səbəb olmuşdur:

- A)) torpaq və bitki örtüyünün deqredasiyasına;
- B) bitkilərin növ tərkibinin zənginləşməsinə ;
- C) torpağın məhsuldarlığının artmasına ;
- D) şoranlaşmaya;
- E) doğru cavab yoxdur.

228. Kiçik Qafqaz regionu üçün səciyyəvi olan təbii ehtiyatlardan hansıları tükənən və bərpa olunmayıdır? 1.Meşə 4. Dəmir filizi 2.Polimetal filizləri 5. Torpaq 3. Su 6.Alunit

- A) 1,2,3
- B) 2,3,5
- C)) 2,4,6
- D) 3,4.5
- E) 3,5.6

229. Kür-Araz ovalığında şoranlaşmış və təkrar şoranlaşmış ərazilərin genişlənməsinin səbəbləri? 1.yeraltı suların səthə yaxın olması 2. yağıntının buxarlanmadan çox olması 3.suvarmanın düzgün aparılmaması 4. tektonik hərəkətlərin intensivliyi

- A) 1,2
- B)) 1,3
- C) 2,3
- D) 3,4
- E) 2,4

230. Quba Xaçmaz İR-da ekoloji vəziyyətə mənfi təsir edərək texnogen landşaft formalaşdıran əsas amillər:

- A) yanar şist hasilatı
- B)) neft hasilatı
- C) qaz hasilatı
- D) kömür hasilatı
- E) torf hasilatı

231. Quba Xaçmaz İR-nın təbii su hövzələrinin çirklənmə səbəbləridir: 1)sənaye tullantı suları,2)meşə suvarma işləri,3)məişət tullantı suları,4)meyvəçilikdə suvarma suları,5)ekoturizmin inkişafı,6)yeraltı sular

- A) 1,2,4
- B) 2,3,4
- C) 3,4,5
- D)) 1,3,5
- E) 2,4,6

232. Quba Xaçmaz İR-nın torpaq örtüyünə mənfi ekoloji təsir göstərən təbii ekzogen prosesləridir: 1)zəlzələ,2)sel,3)tektonik proseslər,4)sürüşmə,5)vulkan fəaliyyəti,6)eroziya

- A) 1,2,5
- B)) 2,4,6
- C) 1,3,5
- D) 3,4,6
- E) 3,5,6

234. Quba Xaçmaz İR-da torpaq dağıdıcı proseslərin qarşısının alınmasının ən effektiv yoludur:

- A)) fitomeliorativ tədbirlər
- B) rekultivasiya tədbirləri
- C) deflyasiya
- D) infiltrasiya
- E) doğru cavab yoxdur

235. Quba Xaçmaz İR-da meşələrin məhvi səbəb olur: 1)sel,sürüşmə və eroziyaya,2)heyvanat aləminin sayının artmasına,3)insanların həyat şəraitinin yaxşılaşmasına,4)fauna və flora növlərinin məhvinə,5)bulaqların qurumasına,6)bulaqların çoxalmasına

- A) 1,2,3
- B) 2,4,6
- C)) 1,4,5

- D) 3,5,6
- E) 2,5,6

236. Yalama Nabran zonasında turizmin inkişafının mənfi ekoloji nəticəsidir:

- A) həyat şəraitinin yaxşılaşması
- B) əhəlinin əmək vərdişlərinin dəyişməsi
- C)) meşələrin deqredasiyası və sahil zonasının ekoloji vəziyyətinin pisləşməsi
- D) sahil zonasında çimərliklərin və iaşə obyektlərinin artması
- E) düzən meşə sahələrinin artması

12.01

237. Lənkəran regionunda təbii komplekslərin mühafizəsi məqsədi ilə yaradılmış qoruqlar?

- A) Təngərud və Hirkan ;
- B)) Hirkan və Qızılağac ;
- C) Qızılağac və Bəndovan ;
- D) Burovar və Hirkan;
- E) doğru cavab yoxdur .

238. Lənkəran regionunda relikt bitkilərin mühafizə olunduğu qoruqdur:

- A) Züvən ;
- B) Bəndovan;
- C)) Hirkan;
- D) Gürgün;
- E) Xvalin.

239. Quba Xaçmaz İR-da atmosfərə daha çox atılan zərərli tullantılardır:

- A) toz formalı
- B) maye formalı
- C) toz və maye formalı
- D)) qaz və maye formalı
- E) his və qurum

240. Quba Xaçmaz İR-da torpaqların deqredasiyaya uğrama səbəblərindən biridir:

- A) fitomeliorasiyaya
- B) deflyasiya
- C)) sürüşmə
- D) infiltrasiya
- E) meliorasiya

241. Quba Xaçmaz İR-da torpaq ehtiyatlarma mənfi ekoloji zərər vuran səbəblərdəndir:

- A) deflyasiya
- B) aqromerasiya
- C) rekultivasiya
- D)) sel
- E) fitomeliorasiya

13.02

242. Naxçıvan regionunda ekoloji problemlərin səbəblərindən biridir?

- A) taxılçılığın inkişafı;
- B) meşələrin yoxluğu;
- C)) faydalı qazıntıların istismarı;
- D) yağıntıların çoxluğu;
- E) qrunt sularının səviyyəsi.

243. Naxçıvanda ekoloji durumu gərginləşdirən təbii amillərdəndir?

- a)) geoloji quruluş ;
- B) kotinental iqlim ;
- C) yarımsəhra iqlim;
- D) bitki örtüyü;
- E) heyvanat aləmi.

244. Naxçıvan torpaqlarının ekoloji vəziyyətinə mənfi təsir göstərən amillərdən biridir?

- A) quraqlaşma;
- B) səhralaşma;
- C) suvarma;
- D)) eroziya ;
- E) fitomeliorasiya.

245. Naxçıvanın rekreasiya və ekoturizm əhəmiyyətli əraziləri:

- A) dağlıq sahələr;
- B)) milli park, Təbiət qoruğu və tarixi abidələr ;
- C) meşə sahələri;
- D) su anbarları ətrafı;
- E) doğru cavab yoxdur.

246. Naxçıvan torpaqlarında eroziya prosesini sürətləndirən amillərdən deyil?

- A) yarımsəhra iqlimi;
- B) dağlıq relyefi ;
- C) heyvandarlığın inkişafı;
- D) fiziki aşınmanın intensivliyi;
- E)) zəngin bitki örtüyü.

247. Kür-Araz ovalığında torpaqların şoranlaşmasına səbəb olmayan amil?

- A) suvarmanın düzgün aparılmaması
- B) torpağın tərkibində asan həll olunan duzların olması
- C)) növbəli əkin sisteminin tətbiq olunması
- D) mümkün buxarlanmanın çox olması
- E) suvarma kanallarında beton örtüklərin olmaması

248. Dağlıq Şirvan İR-nm ekoloji mühitinə mənfi təsir göstərən proseslərdir: 1)yüngül sənayenin inkişafı,2)taxılçılığın inkişafı,3)eroziya,4)sürüşmə,5)vulkan fəaliyyəti,6)sel və daşqın

- A)) 3,4,6
- B) 1,3,5
- C) 2,4,5
- D) 1,2,6
- E) 2,3,5

249. Dağlıq Şirvan İR-nın atmosfer hövzəsində rast gəlinən tullantılardandır:

- A) benzopirenlər
- B) xlor və flor birləşmələri
- C)) toz,karbon,azot və kükürd oksidləri
- D) ammonyak,toz və ağır metallar
- E) karbohidrogenlər

250. Dağlıq Şirvan İR-nm torpaq örtüyünün ekoloji vəziyyətinə mənfi təsir edir:

- A) rütubət miqdarı
- B)) heyvandarlıq,meşələrin qırılması,əkinçilikdə kimyalaşdırma
- C) bostançılığın intensiv inkişafı
- D) qara metallurgiya tullantıları
- E) vulkan fəaliyyəti

251. Dağlıq Şirvan İR-da ekoloji gərginlik yaradan proseslərdir:

- A) deflyasiya
- B)) sel və eroziya
- C) meşə meliorasiya
- D) fitomeliorasiya
- E) vulkan fəaliyyəti

252. Dağlıq Şirvan İR-da ekoloji gərginlik yaradan endogen proseslərdir:

- A) insan fəaliyyəti
- B)) zəlzələ
- C) vulkan fəaliyyəti
- D) iqlim dəyişkənliyi
- E) küləklər

253. Dağlıq Şirvan İR-da ekoloji duruma mənfi təsir göstərən amillərdəndir:

- A) taxılçılığın inkişafı
- B)) turizmin inkişafı
- C) sülardan kompleks istifadə
- D) torpaqların rekultivasiyası
- E) təbii landşaftların zənginləşdirilməsi

13.03

254. Naxçıvanda dağ-mədən sənayesinin inkişafının yaratdığı ekoloji problemlərdəndir?

- A) Naxçıvançayın çirklənməsi;
- B)) torpaq-bitki örtüyünün dağılması və çirklənməsi ;
- C) Arpaçayın çirklənməsi;
- D) Araz su anbarının çirklənməsi;

E) meşələrin məhvi.

255. Naxçıvanın ekoloji-coğrafi şəraitinin gərginləşməsinin başlıca səbəbi hansıdır?

- A) İranla həmsərhəd olması ;
- B) əsas ərazidən ayrı düşməsi;
- C)) blokada vəziyyətində olması;
- D) yağıntıların artması;
- E) doğru cavab yoxdur.

256. Kür-Araz ovalığında şoranlaşmaya qarşı əsas mübarizə tədbirləri?

- A) rekultivasiya aparılması və terraslaşdırma
- B) yamaclarda terrasların düzədilməsi və ağaclar əkilməsi
- C) meşə zolağının salınması və beton bəndlər çəkilməsi
- D) torpaqların dincə qoyulması
- E)) Torpaqların yuyulması və kollektor-drenaj şəbəkəsinin çəkilməsi

257. Dağlıq Şirvan İR-da ekoloji problemlərin yaranmasının başca təbii amilləridir:

- A)) fizcoğrafi xüsusiyyət və geoloji quruluş
- B) antropogen fəaliyyət növləri
- C) heyvandarlığın intensiv inkişafı
- D) üzümçülüyn inkişafı
- E) kimya sənayesinin inkişafı

258. Dağlıq Şirvan İR-da ekoloji sistemin dayanıqlığının yüksəlməsinə təkan vermişdir:

- A) antropogen fəaliyyət
- B) aqromeliorasiya
- C) heyvandarlığın inkişafı
- D)) qoruqların yaranması
- E) yeyinti sənayesinin inkişafı

13.01

259. Naxçıvanda yaradılmış Milli park və onun yaranma tarixi hansıdır?

- A) Sədərək- 1995-ci il;
- B) Şərur – 1999-cu il;
- C) Şahbuz – 2000-ci il ;
- D)) Ordubad – 2003-cü il ;
- E) Culfa – 2005-ci il.

260. Naxçıvanda yaradılmış Dövlət Təbiət qoruğu və onun yaranma tarixi hansıdır?

- A) Şərur – 2000-ci il;
- B)) Şahbuz – 2003-cü il ;
- C) Kəngərli – 2005-ci il;
- D) Sədərək - 2007-ci il;
- E) Ordubad – 2008-cü il.

261. Naxçıvan şəhərində atmosferin çirklənmə mənbələri hansılardır?

- A) yüngül sənaye;
- B)) avtomobil nəqliyyatı və tikinti materialları istehsalı ;
- C) məişət tullantıları;
- D) yeyinti sənayesi;
- E) yeyinti sənayesi;

262. Dağlıq Şirvan İR-da torpaqların deqredasiyası səbəblərindəndir ?

- A) fitomeliorasiya
- B) aqrotexniki tədbirlər
- C)) sürüşmələr
- D) vulkan fəaliyyəti
- E) rekultivasiya işləri

263. Dağlıq Şirvan İR-nın təbii su mənbələrinin ekoloji vəziyyətinə mənfi təsir göstərir:

- A) əkinçiliyin inkişafı
- B) heyvandarlığın inkişafı
- C) üzümçülük
- D) yüngül sənaye
- E)) antropogen amillər

14.02

264. Azərbaycanda ekoloji baxımdan ən gərgin region hansıdır?

- A) Kiçik Qafqaz;
- B) Böyük Qafqaz;
- C)) Abşeron ;
- D) Lənkəran;
- E) Naxçıvan.

265. Abşeron regionunda ekoloji problemin yaranması başlanmışdır?

- A) neft emalından sonra;
- B)) neft hasilatından sonra ;
- C) neft daşınmasından sonra;
- D) yeyinti sənayesinin inkişafından sonra;
- E) metallurgiya sənayesinin inkişafından sonra.

266. Abşeron regionunda ekoloji problemlərin yaranma səbəblərindən biridir?

- A) maşınqayırma sənayesi tullantıları;
- B) qara metallurgiya sənayesi tullantıları;
- C) yeyinti sənayesi tullantıları;
- D)) kimya sənayesi tullantıları;
- E) yüngül sənayesi tullantıları.

267. Abşeron regionunda başlıca çirklənmə mənbələri:

- A) kənd təsərrüfatı;
- B) yüngül və yeyinti sənayesi tullantıları ;
- C)) avtomobil nəqliyyatı və sənaye tullantıları ;
- D) maşınqayırma sənayesi tullantıları ;

E) heyvandarlıq təsərrüfatı tullantıları.

268. Abşeron regionunu daha çox çirkləndirən maddə:

- A) xlordur;
- B) bərk tullantılar;
- C) toksik tullantılar;
- D) maye formalı tullantılar;
- E) karbohidrogenlər.

269. Abşeron göllərinin başlıca çirklənmə mənbələridir:

- A) neft məhsulları və məişət çirkab suları ;
- B) kimya sənayesi çirkab suları ;
- C) metallurjiya sənayesi çirkab suları;
- D) yeyinti sənayesi çirkab suları;
- E) maşınqayırma sənayesi çirkab suları.

270. Abşeron regionunda ətraf mühitə daha çox ziyan vuran sənaye müəssisələri:

- A) yanacaq- energetika ;
- B) qara metallurjiya ;
- C) yeyinti sənayesi;
- D) yüngül sənaye ;
- E) meşə və ağac emalı sənayesi.

271. Naxçıvan ərazisində bitki və heyvanat aləminin nisbətən kəsib olmasının səbəbi?

- A) iqlimin mülayim-kontinental olması
- B) iqlimin kəskin-kontinental olması
- C) relyefin mürəkkəbliyi
- D) su ehtiyatlarının zənginliyi
- E) denudasiya prosesləri

272. Abşeron iqtisadi rayonunda ətraf mühitə zərər vuran sənaye sahələrindən biridir:

- A) kimya və neft kimya sənayesi
- B) meyvə-tərəvəz konservi istehsalı
- C) toxuculuq
- D) mebel istehsalı
- E) saxsı qablar zavodu

273. Abşeron İR-da atmosferin tozla çirklənməsinin başlıca mənbələrindən biridir:

- A) azbest istehsalı
- B) sement istehsalı
- C) kərpic istehsalı
- D) mişardaşı istehsalı
- E) gil hasilatı

274. Abşeron İR-da atmosfer çirklənməsində 1-ci olan şəhər:

- A) Sumqayıtdır
- B) Xırdalandır
- C) Xızıdır
- D) Bakıdır
- E) doğru cavab yoxdur

275. Abşeron İR-da ətraf mühitə zərər vuran hasilat sənaye sahələrindən biridir:

- A) qaz hasilatı
- B) neft hasilatı
- C) yanar şist hasilatı
- D) kömür hasilatı
- E) torf hasilatı

276. Abşeron İR-nun iri şəhərlərində orta sutkalıq qatılıq həddini keçən maddələr:

- A) azot 4 oksid və toz
- B) karbon oksidi
- C) kükürd anhidridi
- D) benzopiren
- E) doğru cavab yoxdur

14.03

277. Abşeron regionunda ekoloji vəziyyətin gərginləşmə səbəblərindəndir?

- A) iqlim şəraiti;
- B) sənayenin, nəqliyyatın yüksək inkişafı ;
- C) kənd təsərrüfatının yüksək inkişafı ;
- D) yeyinti və yüngül sənayenin yüksək inkişafı;
- E) tikintinin inkişafı.

278. Abşeron regionunun torpaqları çirklənmişdir:

- A) yüngül sənayesi tullantıları ilə;
- B) yeyinti sənayesi tullantıları ilə;
- C) kimya və neft sənayesi tullantıları ilə ;
- D) toxuculuq sənayesi tullantıları ilə ;
- E) doğru cavab yoxdur.

279. Abşeron regionunda atmosfərə daha çox tullantı atan mənbə:

- A) kimya sənayesidir ;
- B) qara metallurgiyadır;
- C) maşınqayırmadır ;
- D) avtomobil nəqliyyatıdır ;
- E) dəniz nəqliyyatıdır.

280. Abşeron regionunda sulardan səmərəli istifadə yoludur:

- A) suvarma sularına qənaət etmək;
- B) dövrü su sistemi yaradıb tətbiq etmək ;
- C) sudan istifadəni məhdudlaşdırmaq;

- D) əhaliyə verilən suyun miqdarını azaltmaq;
- E) doğru cavab yoxdur.

281. Abşeron regionunun ekoturizm əhəmiyyətli sahəsi:

- A) cənub hissəsi;
- B)) şimal hissəsi ;
- C) qərb hissəsi;
- D) şərq hissəsi;
- E) doğru cavab yoxdur.

282. Abşeron İR-da ekoloji gərginliyin artması səbəbləri:

- A)) urbanizasiya və demoqrafik gərginlik
- B) əhalinin qeyri bərabər yerləşməsi
- C) hündürmərtəbəli binalar
- D) kənd təsərrüfatının ifrat kimyalaşdırılması
- E) meşələrin məhvi

283. Abşeron İR-da ətraf mühitin çirklənməsində,tullantıların yayılmasında öz təsirini göstərən amillər:

- A) sosial amillər
- B) demoqrafik amillər
- C)) təbii coğrafi amillər
- D) hüquqi amillər
- E) iqtisadi amillər

14.01

284. Abşeron regionunda məhdud təbii resurslardandır:

- A) bitki resursları;
- B)) su resursları ;
- C)m torpaq resursları;
- D)n yanacaq resursları ;
- E) tikinti resursları.

285. Abşeron regionunda bitki və heyvanat aləminin mühafizəsi məqsədi ilə yaradılmış Milli parklar?

- A) Qobustan və Altıağac;
- B) Dənizkənarı və Şirvan;
- C)) Abşeron və Altıağac;
- D) Abşeron və Qobustan;
- E) Qobustan və Dənizkənarı.

286. Abşeron iqtisadi rayonunda (İR) ekoloji gərginliyə səbəb olan başlıca sənaye sahəsi:

- A) yüngül sənaye
- B) yeyinti sənayesi
- C)) neft hasilatı və emalı
- D) tikiş trikotaj istehsalı
- E) mebel istehsalı

287. Atmosferə atılan tullantıların həcminə və xüsusi çəkisinə görə 1-ci yerdə olan iqtisadi rayon:

- A) Gəncə-Qazaxdır
- B) Arandır
- C) Abşerondur
- D) Naxçıvandır
- E) Lənkərandır

288. Abşeron İR-da ekoloji gərginliyi artıran səbəblərdən biridir:

- A) tərəvəzçiliyin inkişafı
- B) elektrik dəmir yollarının inkişafı
- C) dəniz nəqliyyatının inkişafı
- D) avtomobil nəqliyyatının inkişafı
- E) üzümçülüyn inkişafı

289. Aran İR – da ekoloji problemlərin yaranma səbəblərindəndir:

- A) toxuculuğun inkişafı
- B) kənd təsərrüfatının intensiv inkişafı
- C) mebel istehsalı
- D) quru subtropik meyvəçiliyin inkişafı
- E) tikiş – trikotaj istehsalı

290. Aran İR – da torpaqların çirklənmə səbəblərindən biridir.

- A) meyvəçiliyin inkişafı
- B) energetikanın inkişafı
- C) neft hasilatı
- D) qaz formalı tullantılar
- E) toxuculuq sənayesi.

291. Aran İR – da ətraf mühiti qaz və toz formulu tullantılarla çirkləndirən başlıca sənaye sahələri. 1. energetika 2. əlvan metallurgiya 3. kimya 4. yüngül sənaye 5. mebel istehsalı 6. tikinti materialları istehsalı

- A) 1,4,6
- B) 2,3,4
- C) 3,4,5
- D) 1,3,6
- E) 2,4,5

292. Aran İR – nın kənd təsərrüfatında suvarma əkinçiliyinin inkişafının mənfi ekoloji nəticələridir:

- A) meliorasiya
- B) irriqasiya
- C) irriqasiya eroziyası
- D) meyvə bağlarının quruması
- E) fitomeliorasiya

293. Aran İR – da ən mühüm ekoloji problemlərdən biridir:
- A) torpaqların meliorasiyası
 - B) torpaq bərpa işləri
 - C) torpağın şoranlaşması
 - D) torpaq irriqasiyası
 - E) aqromeliorativ tədbirlər
294. Aran İR – da atmosferin çirklənmə səbəbləridir:
- A)) sənaye və avtomobil nəqliyyatı
 - B) kənd təsərrüfatı
 - C) mənzil – kommunal təsərrüfatı
 - D) su nəqliyyatı
 - E) doğru cavab yoxdur
295. Aran İR – da ətraf mühitə ən çox zərər vuran təsərrüfat sahələrindən biridir:
- A) cihazqayırma müəssisələri
 - B) DRES – lər
 - C) yüngül sənaye
 - D) gəmiqayırma sənayesi
 - E) ayaqqabı istehsal müəssisəsi
296. Aran İR – da atmosfer havasına atılan tullantıların həcminə və xüsusi çəkisinə görə öndədir:
- A) Şirvan şəhəri
 - B) Yevlax şəhəri
 - C) Bərdə şəhəri
 - D) Mingəçevir şəhəri
 - E) Salyan şəhəri
297. Aran İR – nın atmosfer havasında orta qatılıq həddindən yüksəkdir:
- A) tozun miqdarı
 - B) aerosolun miqdarı
 - C) hisin miqdarı
 - D) benzol miqdarı
 - E) hidrogen – sulfidin miqdarı
298. Aran İR – da yerləşən iri sənaye şəhərlərində ətraf mühitə daha çox tullantı atan təsərrüfat sahəsidir:
- A) metallurgiya sənayesi
 - B) Üzümcülük təsərrüfatı
 - C) kimya sənayesi
 - D) nəqliyyat təsərrüfatı
 - E) bağçılıq təsərrüfatı
299. Aran İR – da ətraf mühitə ən çox tullantı atan sənaye şəhəridir:

- A) Şirvan şəhəri
- B) Yevlax şəhəri
- c)) Mingəçevir şəhəri
- D) Bərdə şəhəri
- E) İmişli şəhəri

300. Aran İR – da gedən təbii – ekzogen proseslərdən biridir:

- A)) səhrələşmə
- B) deflyasiya
- C) irriqasiya
- D) fitomeliorasiya
- E) aqromeliorasiya